

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ: Director del Laboratori de Patologia Vegetal del Consell Provincial de Foment de Tarragona.

JOAN ANGEL i GENÍS: Enginyer, Professor de Fitotècnia en l'Escola Superior d'Agricultura.

JOAN ARUMÍ: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Terra Campa.

LLORENÇ BADELL: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic de Viticultura.

GUILLEM DE BENAVENT: Doctor en Farmàcia, Ajudant del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

M. FAURA i SANS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Geologia en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. GIRONA: Doctor en Dret, Professor de Economia i Legislació en l'Escola Superior d'Agricultura.

MANUEL LLENAS: Doctor en Ciències Naturals, Professor de Botànica en l'Escola Superior d'Agricultura.

P. J. LLORT: Publicista Agrari.

ARNEST MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Felanitx (Mallorca).

CRISTÒFOL MESTRE: Enginyer Director de la Estació Enològica de Vilafranca del Penedès.

VICENS NUBIOLA: Professor de Floricultura en l'Escola dels Bells Oficis.

C. OLIVERAS MASSÓ: Enginyer Director de l'Escola de Viticultura i Enologia de Reus.

CARLES PI SUÑER: Enginyer, Director de l'Escola Superior d'Agricultura i Professor de Mecànica.

J. POCH DE FELIU: Enginyer, Encarregat del Servei Tècnic de Terra Campa.

JAUME RAVENTÓS: Enginyer, Director dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat, i Cap del Laboratori Químic de la Direcció d'Agricultura.

JOSEP M.ª RENDÉ: Cap del Servei d'Acció Social Agrària.

M. ROSSELL VILÀ: Professor de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura, Cap del Servei de Ramaderia.

JOAN SALOM: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Arbres Fruiters.

SEGIMON VANDRELL: Enginyer, Encarregat del Servei Forestal.

ERASME M. D'YMBERT: Enginyer, Ajudant del Servei Tècnic d'Enologia.

VALERI SERRA I BOLDÚ :: SECRETARI

SUMARI

Una nova fassina comarcal, per *Josep Cabeza*. — L'estat agrícola (meditació cívica), per *Emili Pascual d'Amigó*. — La polpa d'albercoc, per *Arnest Mestre*. — L'assegurança agrícola en el Sindicat de Lanaja (Osca), per *R. Negre i Balet*. — L'oli dels Sindicats, per *Lisini Andreu*. — Comentaris. — Informació Vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació general. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya. — Consultori. — Bibliografia. — Ofertes i demandes dels Sindicats.

FORA TEXT

TORRE DELS PARDALS (HORTA)

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat**

**Parlament, 9
Barcelona**

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu
H. B. C.**

que és un poderós estimulant
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACTIU H. B. C., Bruch,
núm. 42: Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

**SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès
SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès**

**APARELLS PER ANÁLISIS DE VINS
PRODUCTES ENOLÒGICS - ADOBS QUÍMICS
SULFATS I SOFRES - MAQUINÀRIA VITI-VINICOLA**

**INSTAL·LACIONS COMPLETES DE VINIFICACIÓ
MODERNA PER A CELLERS COOPERATIUS**

DESPATX: Rambla Sant Francesc, 15 - Telèfon 24

TALLERS: Carrer de Misser Rufet, núm. 8 - Tel. 149

Telegrams "SERDAROS"

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**
Número solt: **Pessetes 0'50**

Una nova fassina comarcal

La moderna tendència de l'organització agrària a Catalunya, industrialitzant i comercialitzant l'agricultura, escampada arreu del nostre país pels Valls, Matons, Rendé, Santacana, etc., va extenent-se de dia en dia i penetra fins en les comarques més refractàries a tota organització.

De dia en dia creix el número de pobles que formen llur Sindicat, i de Sindicats que fabriquen llur vi o llur oli, i ja no espanta el bastir el Celler o el Molí cooperatius. De dia en dia creix el número de comarques que constitueixen federacions, que demanen notícies i dades per a la seva formació a les Federacions ja existents, que construeixen o tracten de construir una Fassina, o una Fàbrica de sulfur, o una Farinera comarcal.

Fa uns dos anys, que l'admirable Sindicat Comarcal de Martorell va inaugurar la seva gran Fassina amb l'assistència de representants de les demés comarques vinyateres de Catalunya, i tots els que intervingueren en la festa es varen sentir encomanats de la fe i entusiasme que sentia, per la seva obra, la Comarca vitícola de Martorell. I tots van marxar a llurs terres amb el propòsit de treballar per a construir en elles unes fàbriques semblants.

Jo que, en aquell acte, portava la representació de la Federació Agrícola de la Conca de Barbarà, que és sens dubte la comarca que més proves ha donat de la seva fe en l'organització agrària, no vaig poder menys que prometre en nom seu que abans de dos anys tindria ella també la seva Fassina Comarcal.

Aquella promesa és ja una realitat.

En el centre de la Conca de Barbarà, entre Montblanc i l'Espluga de Francolí en la carretera de Tarragona a Lleida, s'aixeca imponent la gran Fassina que els Sindicats de la Conca tenen per a l'aprofitament industrial de les brises i mares del vi; i des de fa dos mesos, la fumera de la fàbrica llença nit i dia els seus fums, mostrant als que passen en el tren de Tarragona a Lleyda, que ja s'hi treballa intensament.

Allí, com a Martorell, es tracten diàriament 20,000 quilos de brisa de la que s'obté alcohol rectificat i tartrat de calç. I la força necessària

per a moure els malacats de les tines de precipitació i per a produir la llum elèctrica, s'obté allí mateix amb enorme economia, mitjançant un potent salt d'aigua, propietat de la Fassina.

Quin goig dona veure el moviment d'aqueixes fàbriques que no són propietat de cap particular, sinó que són de tots els pagesos d'una comarca! I quin goig serà el dia que totes les comarques vinyateres tinguin els seus Cellers cooperatius i la corresponent Fassina! Aquell dia es podrà aixecar una gran fàbrica d'àcid tartàric i una refineria de cremor que sigui propietat de tots els vinyaters de Catalunya.

El sà moviment sindicalista agrari va extenent-se, i tot fa preveure que la industrialització i comercialització de l'agricultura pels mateixos agricultors serà una realitat no llunyana; i que arribarà un dia que els pagesos tindran el que demanava el senyor Santacana en l'Assemblea de Mataró, no el monopoli de la terra, a la qual tothom hi té dret, però si el monopoli dels fruits que ells han produït: el vi, l'alcohol, els productes tàrrics, l'oli d'olives, etc.

Mes, els que tenim ja alguns anys i en fa ja molts que treballem en aqueix sentit, ens sembla que encara aqueix moviment avença poc, i desitjariem més rapidesa i més intensitat perquè temem que ens passi com a aquells que, segons ens conta la Història Sagrada, vegeren la terra promesa però no hi pogueren arribar.

JOSEP CABEZA

Esplugas de Francolí, agost 1920.

L'estat agrícola

(Meditació cívica)

LA mania de la concentració dels grans propietaris a les viles i ciutats, abandonant a masovers, procuradors o arrendadors llur casa pairal, va ésser un gran mal per a tots, i no direm si per a l'agricultura en primer terme.

Vivint a sa casa de pagès l'amo es veia més les seves coses i les seves terres; i, com que se'n menava poques o moltes per administració, donava jornals, i els seus conreus servien d'exemple dins de la comarca.

Vivint a ciutat, el rabasser o menador ha quedat més abandonat a les seves pròpies forces; i, com que no ha vist l'amo, l'ha estimat menys, i així, insensiblement n'ha prescindit.

Això ha estat un gros mal.

Les administracions de la generalitat dels pobles rurals han caigut també irremissiblement en mans de les gents senzilles en absència dels propietaris, i la majoria dels dits pobles s'han carregat de deutes, i això ha fet nèixer partits i rancúnies que han portat malestars molt greus i difícils de remeiar amb els mitjans actuals. I tot, en gran part, per culpa dels propietaris que han marxat del poble o que han abandonat la cosa pública que tant de prop els toca o els tocava.

Els pagaments de consums i arbitris no s'han pogut satisfer, i d'aquí altres mils mals que necessàriament hauran de pagar els que tenen, i no pas els pobres.

Va venir la gran crisi filoxèrica, i els que tenim algun any sabem el que va costar de reconstruir els nostres vinyars.

Amb decidit i ferm esforç se'n va sortir, i tots vàrem veure en la redempció vitícola una espècie de miracle del qual ens fèiem creus.

Vàrem tenir una equivocació: vàrem plantar massa ceps; car amb la meitat, ben conreats i suficientment femats, hauríem collit tant o més vi. Amb els treballs que hi ha avui, cada hom sols pot conrear bé una vinya de 12,000 ceps, i demés, les despeses d'específics per a les malures han fet minvar els guanys.

Vàrem plantar poc arbres: ametllers, oliveres, avellaners, garrofers... etc., etc., arbres que avui ens donarien vida, i llurs tractaments i conreus són més senzills i fins beneficiosos, perquè no ocasionen grans despeses, al revés del que passa amb la vinya, tan plena avui de tota llei de malures.

Va venir la gran guerra, aquesta embriaguesa d'odis humans en què els homes només han pensat en matar-se, i tot allò que en el món era sobrer, avui manca; i com que no s'ha produït, i avui, amb la postguerra, tampoc, d'aquí ve que la fartanera de la humanitat vagi tan escassa i els preus de tot pels núvols.

Com remeiar-ho? Doncs fàcilment: treballant i produint més que mai, fins que el món torni a tenir sobrança de tot, per sa vida material i econòmica.

Cal pensar que el desequilibri entre les necessitats i els mitjans per a atendre-les té la seva principal font en el desempar en què es té l'agricultura.

La indústria, que aquests anys de la guerra ha treballat de dia i de nit, ha determinat una forta emigració del camp a la ciutat, on es guanyaven els diners que es volien, quedant desatesa, en canvi, l'agricultura, i això ha determinat i determinarà més encara un agreujament en el preu de les subsistències.

Fugen del camp, primer, els propietaris, i ara, els pagesos jornal·lers, i això és el que contribueix, més que altra cosa, a l'encariment de la vida.

L'agricultura, font que fóra de veritable vida si la protegissin eficaçment els governs, és avui un moridor de fam, degut als pagaments imposats sense to ni so, a les malures i a la dolenta i viciada administració general de l'Estat i a la local dels pobles rurals, desballestats.

A tots aquests mals unim-hi l'onada de malentés revolucionarisme que plana pel món i tindrem l'horitzó més negre per a l'agricultura que de molts anys no havíem vist els vius.

Cal, doncs, que tinguem molt d'enteniment, els de dalt i els de baix, i que fredament meditem la situació i la responsabilitat que ens espera a tots plegats si tots a la una no defensem, encara que sols sigui per instint de conservació, la nostra pròpia vida.

EMILI PASCUAL D'AMIGÓ

La polpa d'albercoc

Albercoquer de la varietat *morruda o pasta de carabassa*; varietat molt frutera i poc propensa al mal de la goma

Fabricació dels pots de llauna

Obreres soldadores

SI s'exceptuen les plantacions immediates als centres de consum, l'albercoquer no constitueix a Catalunya un arbre frutier de caràcter industrial. Com el cirerer, la perera, el codonyer, etc., se'l sol trobar en nombre reduït de peus i sense formar masses de cultiu, per gairebé totes les finques. Les condicions de clima li són propícies, però el seu cultiu no s'extén, entre altres causes, per la dificultat d'adinar un fruit que tant fàcilment es passa.

A la pagesia, l'albercoc és susceptible d'industrialització, convertint-lo en polpa. Els mercats anglesos, francesos, belgues i alemanys en feien abans de la guerra un gran consum. Avui per avui, queda encara el portell obert del mercat de Londres.

La fabricació de la polpa, tal com es fa a Mallorca, encaixa plenament dins les indústries rurals poc costoses (1). Requereix poca despesa de jornals: és una indústria principalment per a dones; l'utilatge que s'emplea és rudimentari: canyissos, gibrells, caldera usual d'aram, etc.; per

(1) Hi han hagut anys que amb el producte de la venda de l'ametlla del pinyol (el *bessó*) s'han pagat les despeses de fabricació.

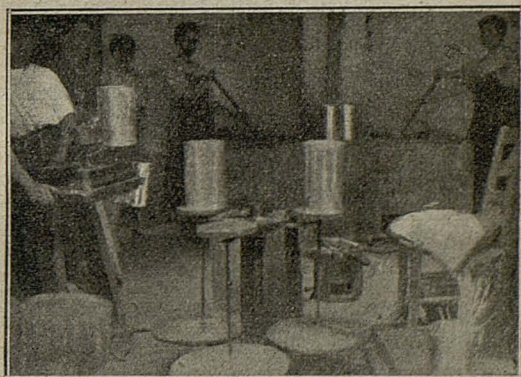
emplaçament serveix qualsevol local. Si es treballa molt a l'engròs, surt a compte tenir la poca maquinària que es necessita per a fer els pots de llauna; si no, es compren fets i a punt de soldar-hi la tapa.

Descriurem el procediment per a que pugui jutjar-se de la seva senzillesa. Així que l'albercoc entra a la fàbrica—no convé tenir-lo molt temps entretingut,—un parell d'homes reparteixen la fruita, que vé en caixes o portadores, sobre uns canyissos on es troben assegudes a cada banda les dones encarregades de partir la fruita. Amb un ganivet ne fan *dos* trossos i separen el pinyol. Els albercocs danyats o excessivament madurs passen a una caldera o perol on se'ls sofregeix amb un xic d'aigua, tot remenant constantment, fins a fer-ne una pasta quelcom espessa. Per a que aquesta sigui més uniforme i no quedin bocins sense desfer, abans de posar-los al perol, acostumen alguns a trinxar la fruita en una màquina de fer butifarres.

Els albercocs bons, un cop partits i separats de pinyol, es posen en galledes foradades pels costats (2) i s'introdueixen breus moments en una caldera d'aigua bu-

Partidores d'albercocs

Fent el sofregit

La fabricació de la pulpa d'albercoc a Mallorca es una indústria per a dones

(2) En les fàbriques on es treballa més pulcrement les galledes són també foradades del fons.

lenta. Si la fruita és verdosa s'hi deixen més temps; si és madura, l'escaldat es fa ràpid.

I ja està tot a punt. Es barregen en grans gibrells de terra bariada els albercocs escaldats amb els sofregits i la polpa queda enllestida. Una bona polpa no deu contenir més del 25 per 100 de pasta sofregida.

Els pots són ordinàriament de cinc quilos; una vegada plens passen a la balança i amb la pasta del gibrell es completen fins a fer el pes exacte. Immediatament se'ls hi solda la tapa i's posen al bany-maria 25 minuts. Quan se treballa en gran, es colloquen en una mena de gàbia circular de ferro, i per mitjà d'una grua o diferencial montat a l'extrem d'una palometa giratòria, se'ls introdueix o retira de la caldera.

La soldadura dels pots deu ésser molt acurada. A Mallorca, aquesta feina acostumen a fer-la també dones, com gairebé totes les que comporta aquesta indústria. Per soldar els pots es colloquen sobre un petit torn vertical que té dos plataformes circulars, la de sobre aguanta l'envas i té el diàmetre d'aquest. L'obra, asseguda davant del torniquet, el fa giravoltar a poc a poc, amb el peu apoiat en el rotillo inferior, mentre amb el soldador en una mà i en l'altra la barreta d'estany, solda la tapa.

Els pots soldats passen al magatzem on se'ls deixa apilats. Les piles convé refer-les cada mes o mes i mig, per a revisar-les. Si algun pot, per mal soldat, bessa, se'l retira, i els tacats pel suc d'aquest es netegen: si la taca ha fet sortir rovell, es frega amb sulfumant rebaixat i s'asseca amb serradures de fusta. A vegades, per manca de cura, un pot dolent fa malbé els que té al costat i a sota.

Per ço que deixem escrit bé es comprèn que aquest sistema d'elaboració casolana té els seus defectes. La pasteurització no resulta sempre completa, alguns pots fermenten, *bomben*, com diuen els de l'ofici; altres, aparentment ben soldats, deixen pas a l'aire i la fermentació es declara, però té l'aventatge que no requereix maquinària especial, de que és indústria de fàcil improvisació i que permet a l'agricultor manufacturar un producte de la terra sense grans despeses ni prèvia preparació tècnica.

ARNEST MESTRE

Felanitx, juliol de 1920

L'assegurança agrícola en el Sindicat de Lanaja (Osca)

FA poc que aquest Sindicat ha constituït una secció especial de segur mutu sobre la base d'adquisició de parcelles de terreny, conreant-les en comú i amb la finalitat d'assolir així un fons social que permeti augmentar la pràctica del segur de vellesa entre els seus membres. Aquesta secció especial es nomena «Coto social de prevision de Lanaja».

Organització. — Poden formar part d'aquest «Redós Social» tots els socis del Sindicat, menors de 50 anys, i tots els habitants d'un i altre sexe

del terme municipal, majors de 18 anys i menors de 45, amb la condició que pertanyin a famílies que no paguin contribució o que la paguin inferior a una quantitat determinada.

Malgrat considerar-se com una característica regular d'una societat rural de previsió, que la terra que es compri sigui conreada en comú, no s'esclueixen altres sistemes per a conrear en tot o en part les terres adquirides, i el reglament permet que puguin conrear-se per cooperació de treball, per administració, per arrendament, aparceria, etc.

Si hom conrea les terres pel procediment de cooperació de treball, tot associat s'obliga a contribuir amb el seu treball personal o amb el pagament metàl·lic del jornal o jornals que li corresponguin, al conreu del «Redós social». El preu del jornal és fixat per la Junta directiva, havent esment de l'època dels jornals i de les condicions i normes establertes en el país. Si un soci no pogués treballar en el «Redós» el dia que li pertoca, podrà fer-ho en un altre torn.

El «Redós social» designarà Caps o agricultors pràctics els quals tindran sota la seva cura la direcció dels conreus amb ampla llibertat en l'exercici del seu càrrec. De la llur gestió únicament respondran davant la Junta directiva i aquesta valorarà en jornals el treball que esmercin en el «Redós social».

Si les terres es conreen per un altre mitjà, la Junta es conformarà amb els costums d'aquell indret tenint present que en fer els contractes de treball, arrendament, aparceria, etc., hom no deu pas heure esment de la llei de l'oferta i la demanda, sinó dels principis d'humanitat i de justícia social en els quals aquesta institució del «Redós social» s'inspira.

Un cop pagades les despeses del conreu, el benefici net anual es distribueix provisionalment així:

- 10 % per les pensions de malaltia.
- 45 % » » » » vellúria i invalidesa.
- 20 % » » » » viduïtat i orfandat.
- 10 % » » » » atur forçós.
- 5 % pel fons becari.
- 5 % per despeses d'administració.

Les pensions de malaltia s'atorgaran solament als socis que amb el fruit de llur treball es mantinguin ells o contribueixin a mantenir les llurs famílies. Dites pensions no podran excedir—quant a la part sustreta del fons social— de les tres quartes parts del jornal corrent en cada època i en aquell indret. El terme durant el qual un malalt haurà dret a percebre la pensió no podrà ultrapassar—fora el casos de veritable necessitat—de dos mesos en un any.

Les pensions per vellúria s'adaptaran al règim legal de retirs obrers i seran administrades per l'Institut Nacional de Previsió que com diu l'article primer de la llei que el crea té entre altres finalitats, la d'administrar les mutualitats que s'encomanin a la seva cura. La pensió atorgada a un soci pel fons social no podrà ultrapassar d'una pesseta i mitja diària, per bé que els socis podran augmentar-la mitjançant impositcions voluntàries i personals.

L'edat mínima per poder començar a cobrar les pensions és la de 65

anys. Pels que tinguin ascendents, o descendents, serà demés obligatori pendre un segur mixte sobre la vida i la vellesa. Els que no tinguin ascendents ni descendents directes estaran exemptes de contractar aquesta nova assegurança; però, en canvi, constituïran un segur que els doni una pensió més elevada per la vellesa. El 45 % del fons col·lectiu que provisionalment s'esmerci en pensions per la vellesa i la invalidesa es distribuirà entre els socis de tal faïso que cada any ingressi en la llibreta de retir de cadascun d'ells una quantitat que, aproximadament, produeixi la mateixa quantitat de pensió. La distribució en lloc de fer-se per parts iguals, es fa proporcionalment a l'edat, i el reglament assenyala com orientació el següent sistema:

Si, per exemple, als menors de 20 anys se'ls dona 1 pesseta,				
dels 21 als 25	se'ls donarà	1'23		
» 26 » 30	» »	1'50		
» 31 » 35	» »	1'84		
» 36 « 40	» »	2'25		
» 41 » 45	» »	2'76		
» 46 » 50	» »	3		

El fons becari, al qual es destinarà el 5 % dels productes líquids anyals, s'esmerçarà en pagaments per la instrucció professional dels joves que manifestin disposicions i aptituds extraordinàries. Tindran dret a aquest benefici els fills dels socis del «Redós social» que singuin obrers, petits arrendataris o bé petits propietaris.

Quant a l'atur forçós, diu el Reglament que hom procurarà que les tasques del «Redós» sien fetes en temps d'aturs, si en això no rau un perjudici notori per la producció.

R. NEGRE I BALET

Barcelona, juliol 1920.

L'oli dels Sindicats

PER a fer bon oli, per a fer bon vi, s'ha d'ésser soci d'un Sindicat, diu un entrefilet d'AGRICULTURA. Però...

Anem per parts. No voldria pas que els que llegissin aquestes ratlles vegessin en mi un enemic de l'Associació agrària per la crítica que vui fer de l'actuació d'alguns Sindicats de la província de Lleida. Em mou a escriure, el disgust que em produeix veure fer oli dolent a Sindicats que que podrien ésser els capdavaners de la nostra indústria elaiotècnica.

Jo que vaig tot l'hivern rodant de molí en molí, tastant i triant, sóc dels que poden jutjar la qualitat dels olis que produeixen els molins d'aquesta comarca. No perquè hi entengui més que els altres, sinó perquè estant en contacte amb els compradors, que són els que generalment es consideren coneixedors, puc saber els gustos del mercat i puc establir comparacions.

El comprador, cal advertir-ho de pas, classifica l'oli segons les seves necessitats del moment; si ha de comprar molt, tots els olis són bons; si

no ha de comprar gaire, tria, i si no ha de comprar, quasi tots els olis que se li presenten tenen greus defectes. Per això, per a que faci una bona classificació cal trobar-lo en una època en que no tingui gaires ganades de comprar.

Naturalment, també existeixen excepcions. Hi ha compradors que només adquireixen oli bo; altres que compren dolent perquè volen barato, i altres que no saben ni el que compren ni el que volen.

En canvi, el productor, en general, no hi enten. Bo o dolent, el seu oli és sempre el millor. Potser més que a ignorància hauríem d'atribuir aquest seu criteri a una raó un xic més sentimental. Ell se sent pare d'aquell oli i no pot reconèixer-li defectes. Si els hi reconeguéssim, no seria pare...

El mateix passa amb els socis dels Sindicats. Ells també són pares i pensen que l'oli que han produït és el més fi de tots.

Però, per desgràcia, molt sovint, la veritat és molt lluny del que ells pensen.. Hi han Sindicats que fan oli finíssim però n'hi han d'altres que el fan pèssim.

Com a capdavanter dels Sindicats que fabriquen bé i produeixen oli fi, hem de posar al de Cervià. En igualtat de circumstàncies, ha venut l'oli a més preu que els altres Sindicats i que els fabricants particulars. Els seus olis han arribat a tenir 3 dècimes d'acidesa, batent el record en aquesta comarca.

Vénen després els Sindicats d'Albi, el de Sant Isidre d'Artesa de Lleida, el d'Esplugu Calva i altres que han obtingut olis de la millor classe, que honoren la nostra producció. Però al costat d'aquests n'hi han d'altres, que no nomenarem, que han fet oli dolent. Un ha produït oli florit, un altre amb gust de benzina, un altre amb gust de tot menys d'oli... Una cosa dolorosa perquè aquests Sindicats *prediquen amb fets contra l'associació*.

Penseu la força que adquireix l'argumentació dels enemics dels Sindicats quan poden citar exemples com els que hem recordat.

El que manca en molts Sindicats és organització i disciplina. Fer oli bo no és difícil quan existeixen aquests dos elements; sobretot en un país com el nostre on la primera matèria, és a dir l'oliva, té les magnífiques qualitats que tots coneixem. Cal, doncs, crear aquesta organització i aquesta disciplina, cercant un tècnic o un pràctic entès i no un rutinari, que durant el primer any dirigeixi o encamini el treball i fixi regles que es segueixin després curosament.

Fer oli no és aixafar olives i premsar la pasta, com molts creuen. Hi ha quelcom més, i d'això parlarem un altre dia.

Entretant plau-me afirmar que la nostra Catalunya pot produir olis tan bons com els millors del món.

Es sols qüestió de voler-ho fer.

LISINI ANDREU

El bon pagès ha de dedicar almenys una hora cada dia a la lectura d'obres o revistes d'agricultura.

COMENTARIS

Per a guanyar diners amb l'agricultura

Una revista agrària, que no volem nomenar, ens dona els mitjans per a augmentar els beneficis en les explotacions agrícoles. Nosaltres els copiem sense posar cap comentari. Que cada lector esculleixi el que més li agradi i que l'apliqui.

Els camins a seguir són els quatre següents:

1. Disminuir les despeses deixant constants els productes.
2. Augmentar els productes, deixant constants les despeses.
3. Disminuir les despeses encara que disminueixin també els productes, però de manera que la disminució d'aquests sigui inferior a la disminució d'aquelles.

4. Augmentar els productes i les despeses, però de manera que l'augment de producció sigui superior a l'augment de despeses.

Com es veu, es tracta de procediments estupendaments senzills...

L'ensenyament agrícola

Semblàvem nins amb calçat nou a l'arribar-nos—ben pocs anys fa—la noció pràctica de l'*enseignement ménagère*. Nascuda com boira, el sol se la begué.

I bon goig que per casa anem avençant amb la iniciativa de la Mancomunitat... avui intentada trabar... potser com exemple del premi merescut. I és del Centre, rodoll de sinecures i burocràcies, que arriba el *quos ego*!

Doncs bé; un exemple en val un altre. Parlem per la *Maison Carrée Argelina*. Oiu:

Els alumnes, al seus disset anys, emprenen dos cursos en dues campanyes agrícoles pràctiques i tècniques. De cada promoció se'n seleccionen sis alumnes que cursen gratuïtament un tercer any de laboratori amb aventatges per a l'ingrés a Facultats, Universitats, Escola Superior de Comerç i Escola Superior d'Agricultura Colonial (Nogent-sur-Marne, Sena).

L'escola *Maison Carrée* dona collocació als alumnes, direccions tècniques, gerències de cultius i el títol de l'Escola reconeix dret per a concessions gratuïtes de terres colonials. Independentment de les beques, l'entreteniment dels cursos costa als alumnes interns 975 francs; 825 als mig interns i 600 als externs.

En surt de l'Escola un destre professorat ruralista ben escaient i els estudis enfoquen les pràctiques dels països i derivació industrialitzada dels productes. Aquell *enseignement ménagère* té aplicació intensa i remuneradora.

Tal com a Espanya, si fa o no fa.

El consum d'oli i d'olives als Estats Units

La possibilitat de conquerir mercats nous per als nostres productes, és infinita, però la nostra desorganització comercial i l'abandó oficial ens posen sempre en condicions d'evident inferioritat.

No obstant, vindrà un dia en que això no passarà: quan nosaltres serem nosaltres. Cal només desitjar i treballar per a que aquest dia somniat no sigui gaire llunyà.

Hi han ara dos bons negocis a explotar. El de l'oli i el de les olives en conserva als Estats Units, el consum dels quals va augmentant d'una manera formidable.

Els yanquis afinen llur paladar. Conseqüències inesperades de la guerra. Ens deia no fa gaire un americà autèntic que és un fet estrany i inexplicable la generalització del consum de les olives verdes en conserva, preparades al sistema andalus.

Nosaltres hem pensat de seguida en la conveniència d'estendre aquesta indústria a Catalunya, on té encara un caràcter familiar, amb vistes a l'exportació.

Recordeu que els Estats Units són el país de l'esdevenidor; tots els seus vicis i virtuts s'escamparan pel món, tots els seus costums seran copiats.

La valor de la producció fructícola espanyola

S'ha dit moltes vegades en aquesta revista, i moltes vegades encara es repetirà, que cal plantar fruiters. El consum de fruita augmenta cada dia i anirà creixent i extenent-se fins a constituir una necessitat, fins a transformar-se en un vici.

No hi ha por d'una crisi de sobreproducció. Moltes plantacions de França, Bèlgica, Itàlia han estat destruïdes durant l'invasió o abandonades durant la guerra. Això fa preveure la possibilitat d'augment de les nostres exportacions fruïteres.

La producció espanyola és encara molt baixa. La valor mitjana de la fruita produïda en l'últim quinquenni, ha estat d'uns 180 milions de pessetes.

Com es veu, és encara molt petita. Si menjessin fruita en la quantitat que en menjen altres països, no en tindriem prou ni pel consum interior.

El cooperatisme fraternal

Es dirà que sempre la cooperació o sindicació implica fraternitat, bonesa, millorament de l'individu. I direm que és cert, i que en això rau, tard o d'hora l'obra dels sindicats, tot i laborant per l'assoliment d'una major productivitat i perfecció en els conreus, en la venda i en la transformació dels fruits de la terra.

Això se'ns palesava parlant l'altre dia amb el doctor Grassot, president del Sindicat Agrícola de Lloret de Mar, el primer de Catalunya, que sapiguem, nascut a l'empar de la Llei de Sindicats Agrícoles del gener del 1906.

Ens contava com han traduït els agricultors lloretencs l'esforç acumulat de tots, com han comprat una munió d'ensofrades i sulfatadores, que tenen tres premes per a elaborar la verema dels associats, que tenen hostatge propi, un forn de coure pa, que s'han gastat ara 17,000 pessetes per a bastir locals que els permetin engrandir i donar cabuda a les seves activitats, etc., etc.

Però una idea sobretot ens semblà admirable de les que posen en pràctica en seguir el reglament. Tenen establert el socors mutu pel

treball, ço que vol dir que quan un associat està malalt no per això les feines dels seus conreus li queden endarrerides, sinó que li són fetes pels seus companys, pels seus germans, hem de dir. Això, no és aquí la unió per a obtenir la força, no és l'acoblament de fruits per a millorar-ne el preu, no és la compra en comú per a gaudir un un percentatge, sinó el fraternal i caritatiu *tots per a un*.

El minúscul esforç de cada u, permet que les finques de un malalt o desvalgut es llaurin a punt, es cavin o rebin les labors a temps.

Amb aqueix lligam que uneix els socis del Sindicat de Lloret de Mar, digueu sinó han d'ésser forts, sinó han d'ésser entusiastes del conviure ajuntats en una associació que els uneix material i espiritualment!

El dia que tan bell exemple sigui per tot arreu practicat, el poble agricultor de Catalunya haurà assolit una perfecció envejable.

La producció i l'importació d'adobs a Espanya

Les estadístiques diuen que importem anyalment unes 200 mil tones de fosfats, unes 150 mil de superfosfats, prop de 50 mil de nitrat de sosa i 50 mil d'escòries Thomas.

Com es veu no en gastem gaire encara. Moltes terres no els coneixen ni els han tastat mai; molts pagesos eternitzen llur misèria perquè no volen usar-los. Sembla com si desconfiessin encara d'aquestes pols maravoloses que augmenten les collites.

Però hauran d'emplear-los. Avui no pot haver-hi agricultura sense adobs.

Contra els incendis en els boscos

A Espanya estem acostumats a veure cremar sovint els boscos i a mirar resignats les destruccions del foc devorador. Però als Estats Units, poble per molts conceptes admirable, no es resignen, i han creat per això un servei especial que es cuida únicament d'evitar els focs en els boscos i d'apagar-los. Per a el servei de vigilància, que permet descobrir el foc a penes comença, existeix a cada bosc i en la part més elevada, una torre més alta que els arbres, on ha d'enfilarse el guarda en hores determinades per a practicar una inspecció. En la torre hi ha un rellotge registrador que indica l'hora en què el guarda ha pujat, i uns gemelos prismàtics que augmenten el seu camp d'inspecció. Cada bosc, demés, està creuat per un fil telefònic mitjançant el qual el guarda, que està proveït d'un aparell telefònic portàtil, pot posar-se fàcilment en comunicació amb la central per anunciar, amb tota rapidesa, qualsevol novetat.

Aquest és el servei de previsió. El servei d'extinció està organitzat més o menys com a les ciutats. En punts determinats, generalment un centre d'una comarca forestal amb bones vies de comunicació, existeix una oficina de bombers dotada de tot el material necessari; d'aquest material hi ha també en els boscos mateixos. Potents automòbils permeten que el personal es presenti ràpidament en el lloc on el demana la comunicació telefònica.

Es diu que aviat sortirà a Espanya un Ministre que ens brindarà quelcom més perfecte encara... Potser crearà el servei d'inspecció en areoplà...

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Diuen, i és cert, que està paralitzada l'exportació de nostres vins a França, mes no és cosa nova semblant situació. Mes per tant que així sigui, ens retreuen com a causa de la baixa aquesta ja vella circumstància. Millor pensem que la corrent mercantil espanyola, com si tractés qüestions de la moda, còpia la faisó francesa que va reculant llurs preus bé que molt minsament.

Per ara, segueix essent nominativa la baixa registrada, car manquen operacions perquè estem faltats de volums cotitzables, que sols donarà la vinenta collita, i com sigui que el comerç no és llec, bé que les dades de cotitzacions no representin de moment cap perjudici, ja significarà en l'hora oportuna el precedent baixista que volen iniciar abans d'operar amb vins novells, perquè el productor trobi punts de partida en l'hora de voler vendre.

I bastarà a provar-ho un petit resum que expressi els preus al consum d'Europa i que són: 1'50 francs litre a França; 2'50 a Suïssa; 3'20 liras a Itàlia; 15 a 25 corones a Àustria i 0'50 a casa. Això amb vins en rama, car els nostres embotellats de marca, prescindeixen de altes o baixes, i en el just moment actual, els nostres productors de vins etiquetats venen augmentant els preus d'una manera notable. Per què, diu? Perquè saben que estan deslliurats de competències per manca ja de bons vins als cellers.

Nosaltres estem ben lluny de creure'ns endevinaires, però pensem que la raó definitiva de baixa, alça o manteniment dels preus, està relligada amb el resum que mostrarà la collita, i aquesta, convinguem en que no presenta mals auguris ni en quantitat ni en qualitat, bé que no poguem preveure si abastarà a les escorregudes eines dels cellers i magatzems, car caldria més que una abundosa i excel·lent veremada per a arribar a un descens de valor remarcable.

França i Itàlia escriuen bones impressions futures i fins en l'ordre dels transports millora notablement la futura activitat vinyatera que dependrà també de la situació dels canvis per a augmentar o deturar nostres embarcs. Mes no oblidem que la característica de la producció en tots els països de vi és d'agotament quasi absolut en tipus corrents. Comença Argèlia a significar preus sobre veremes al promig de grau Baumé a francs 10'25, ço que no és pas una corrent baixista, i si quelcom se ressent, és en raó als impostos i taxes.

Sembla que les plujes generals que afavoriren els vinyats catalans, han perjudicat quelcom a Portugal i al Piemont, que es trobaren sobtadament amb una invasió criptogàmica comprometedora, mes, amb tot, s'anuncia la vinenta i ja propera veremada com a bona.

Les actuals cotitzacions, dintre l'alcanç que se'ls vulgui donar, van de pessetes 2'80 a 3'30 grau-hectòlitre, segons color.

I res més ja que valgui un comentari.

INFORMACIÓ GENERAL

La Secció de Patologia Agrícola del Consell Provincial de Foment de Barcelona, que és d'aquelles que veritablement treballen (i contra la qual—ho fem constar de pas—no es dirigia per aquesta raó el Comentari aparegut en un dels números anteriors d'AGRICULTURA) ha fet públic el resum dels treballs efectuats en el passat mes de juliol, durant el qual ha procedit a l'extinció de la segona generació de la *Cochylis* en varis termes municipals i ha preparat la campanya contra la tercera generació de l'*Eudemis*. Demés ha distribuït 62 litres de piridina pura, 150 de solució de piridina, 800 grams de nicotina, 20 litres de solució de nicotina, i 150 quilos de sabó, repartint-los en els pobles de San Sadurní, Pla del Penadès, Sant Andreu de la Barca, Igualada, etc.

Interessants sobre tot són la recollida de alguns nous insectes entomofags, dels quals està en estudi la classificació, i l'informe que la Secció a elevat demanant la promulgació de disposicions legislatives sobre la venda i empleu dels arseniats, la qual reglamentació ens sembla urgent i indispensable per a evitar possibles abusos i desgràcies.

Als Camps Elisis de Lleida es va celebrar l'Assemblea d'agricultors, convocada pel Sindicat del Rosselló.

El president declarà que l'objecte de l'Assemblea era procurar una intelligència entre les diferents agrupacions agrícoles d'aquestes comarques per arribar a una acció comuna.

Després de tots els parlaments s'aprovaren aquestes conclusions:

Primera: Federar-se tots els sindicats presents i adherits i invitar a ingressar en la Federació a tots els sindicats agrícoles de la província.

Segona. Nomenar un Comitè organitzador de la Federació.

Tercera. El Comitè s'ha de reunir per assenyalar les normes que han de seguir els sindicats.

Quarta. Els sindicats es reuniran per a nomenar el delegat que els ha de representar en el Comitè de la Federació.

— *En vista de les protestes* de molts agricultors en contra del Reial Decret establint el règim de blats i farines, adreçades a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidro, sembla que aquesta Corporació dirigirà una raonada exposició al Govern fent veure l'error en que està basada semblant disposició.

— *La Junta regional de Ramaders de Catalunya* té acordat celebrar enguany cinc concursos de bestiar, d'acord amb la Mancomunitat. Un serà de bestiar boví, a Seu d'Urgell; altre, de caballar, a Puigcerdà; altre, de porquí, a un poble de Segarra; altre, de llanar, al Camp de Tarragona, i un d'aviram en aquesta ciutat.

L'embassada d'aigua del Segre a Aytona, feta pels Canadencs, ha portat un estancament de peixos en tota la zona baixa del Segre. L'Estat l'ha arrendat, quedant-s'ho la Societat de pescadors de Lleida i en sa virtut han demanat a l'alcalde que fes destruir les recloses que vora el riu tenien parades els hortolans.

— *El Consell Provincial de Foment de Lleida*, ha publicat una circular demanant als alcaldes una relació dels individus que formen les Juntas locals de plagues del camp, per a procedir al nomenament de les vacants que hi hagin.

— *En el poble d'Aitona* s'ha constituït una comunitat de regants, la qual fa públic que té enllestit el Reglament que ha de regir-la, així com el d'un Sindicat Agrícola i Jurat de recs, a l'objecte de que puguin estudiar-los els interessats.

— *A Olesa de Montserrat* es queixen de la migrada collita d'olives que s'els presenta, en canvi les vinyes les tenen ufanes com mai s'hagi vist.

— *El Sindicat Agrícola de Torroella de Montgrí i sa Comarca* ha organitzat un concurs d'aviram al qual podran concórrer tots els veïns de l'Empordà. Cada concursant podrà presentar un o més lots, que han d'estar compostos d'un reproductor i tres femelles.

— *La Fassina Cooperativa de la Conca de Barberà*, porta ja fosa la brisa de les entitats federades i d'un moment a l'altre es proposa instal·lar l'aparell rectificador d'alcohol.

— *El Sindicat de Vinyaters de Solivella*, per tal de contractar un préstec i emissió d'obligacions amb el Banc de Valls, ha firmat una escriptura de poders definint la personalitat contractual que s'entendrà amb la indicada entitat bancària.

— *Una brigada de paletes de Rocafort de Queralt* està fonamentant el punt on han d'instalar-se les tines del Celler cooperatiu que el Sindicat Agrícola d'aqueix poble ha bastit, esperant que tot quedarà a punt per a enquistar-hi la vinenta collita.

— *Propaganda agrària*.—El gerent del Sindicat Agrícola de Cervera i sa Comarca ha donat una conferència en el poble de Torà i una altra a Sant Martí Sasgayoles.

— *Els Sindicats Agrícoles de la Província de Lleida* s'han reunit en Assemblea per a tractar de la conveniència de federar-se. Es formà una ponència encarregada de dur els acords a la pràctica. S'acordà felicitar a la Mancomunitat per la deferència que ha tingut amb les terres lleidatanes anant-hi a celebrar el Concurs de tractors anunciat pel setembre.

— *Cent deu mil set centes xeixanta pessetes* ha rebut en impositcions d'altres sindicats la Federació Sindical Agrària de Girona, en el curt temps que porta de vida.

Salvant 8,725 pessetes reintegrades a sos imponents, ha atorgat els següents préstecs: 5,000 pessetes al Sindicat Agrícola de Torroella de Montgrí per a comprar el seu hostatge; 15,000 al de Cassà de la Selva per a comprar un molí fariner, i 20,000 i pico al de Castell d'Aro per a comprar un tractor i una màquina batidora. L'interès és al 5 per 100, amb la garantia solidària dels sindicats i llurs edificis i maquinària.

— *A Vinaixa* s'ha constituït un Sindicat Agrícola i Caixa Rural que s'en dirà «El Porvenir».

— *Els parcers de Badalona*, descontents de l'actual manera com treballen han presentat a l'aprovació dels propietaris de dita població unes bases de treball.

— *El Sindicat Agrícola de Soses*, ha estat declarat oficialment constituït.

— *La Lliga de l'Arbre Fruiter de Catalunya*, ha publicat un fascicle donant compte dels propòsits que han determinat sa fundació.

— *El Sindicat Agrícola de Manlleu i sa Comarca* té instal·lades ja vuit sucursals a Barcelona, on s'expenen llet, formatges, mantega i patates.

— *En defensa i propaganda de l'arbre fruter*, ha tingut lloc a Castelltallat un acte en el qual hi han parlat: D. Josep Figuerola i Tresols sobre «El sentiment com a base de la cultura i el patriotisme», D. Josep M.ª Casabó, sobre «La cultura i el renaixement de Catalunya», i don Eugeni Giral d'Arquer sobre «L'obra realitzada per la Lliga de l'Arbre fruter».

— *Aigües subterrànies*. S'anuncia per a dins de breu temps i per compte de la Mancomunitat de Catalunya, sondeigs per a obtenir aigües subterrànies en una finca que posseeix a Castelló d'Ampúries donya Lluïsa Climent de Fages.

— *El celler cooperatiu de Palau d'Anglesola*, el primer que es bastirà en terres lleidatanes estarà enllestit per a la vinenta collita. El senyor Martinell, autor del projecte, ha executat una obra en que hi ha fet entrar, dins dels moderns procediments de construcció, la típica paret de tàpia.

— *Els Sindicats Agrícoles* «Arbeca Nova, «La Fraternab» d'Albagés, per tal de donar més ampliació als molins d'oli cooperatius que l'any passat feren funcionar, han demanat un préstec a la Caixa de Crèdit Comunal de la Mancomunitat.

— *La Cuscuta dels alfalsars*. Degut al poc cuidado esmerçat en la recol·lecció i neteja de la llavor d'alfals, en varis pobles d'Urgell es queixen que els alfalsars sembrats en aquesta passada primavera estan infestats de cuscuta.

— *L'ex-ministre senyor Goicoechea*, havent sentit a parlar molt dels palaus de la sindicació agrària, en ocasió d'estar a Catalunya, per assistir a la sisena setmana municipal, ha visitat els cellers cooperatius de Falset, Gandsa i Pinell de Bray, acompanyat dels senyors Valls, Colom i Martinell.

— *El Sindicat Agrícola de Bellpuig* ha adquirit una màquina de batre per a us dels seus associats i per a llogar-la després als veïns del poble.

— *Es projecta constituir* un Sindicat Agrícola a Vilanova i Geltrú, i un altre a Badalona.

— *L'alcalde d'Amposta*, en sa qualitat de president de la Junta directiva de la Cambra Oficial del Delta dret de l'Ebre, ha convocat una reunió per a estudiar el projecte d'Ordenances que hauran de regir la Comunitat de llauradors i Sindicat de Guarderia rural de dita població.

— *La Llei de boscos de 24 de juliol de 1918*, per rescent R. O. s'ha disposat que'n cessi la vigència. En sa virtut, els amos de boscos i monts queden en el ple exercici de llurs drets de propietat.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

El Concurs de Tractors i Exposició de Maquinària Agrícola està definitivament fixat per als dies 20 al 30 setembre. S'ha fet públic el Reglament que regirà les instal·lacions i les proves dels tractors.

— Pel personal de Terra Campa s'ha donat un curset de quatre lliçons en el poble de Sant Llorens de Morunys i s'ha visitat el Camp Experimental de Vilanova de Meyà.

— L'ajudant de viticultura Sr. Badell ha visitat els Camps experimentals de Tivissa, Barbarà, Palau d'Anglesola i Vilamaniscle, per a inspeccionar els tractaments anticriptogàmics.

— D. August Matons, director del Servei d'arbres fruiters, ha fet una visita als Camps Experimentals d'Ibars d'Urgell, Maldà i Torregrossa, havent així mateix fet una inspecció en el Molí d'oli cooperatiu del Sindicat Agrícola de Granadella, la construcció del qual dirigeix.

L'ajudant Sr. Salom ha fet una visita als Camps d'Alió i Borges Blanques.

— L'enginyer Sr. Ymbert ha fet una visita als Cellers cooperatius de Rubí i Terrassa, en construcció.

— La secció del Servei Forestal ha publicat i enviat a tots els alcaldes de Catalunya unes fulles sobre els pins melis i flandes i demés, un catàleg de les llevors de les principals espècies forestals amb els preus a què les cedirà (que són els preus d'origen en els centres productors) a tothom que ho solliciti.

— L'ex-alumne de l'Escola Superior d'Agricultura en Salvador Delgé, ha estat nomenat administrador de la Secció Comercial i Director de la d'assegurances de la Federació Sindical Agrària de Girona.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament a totes les consultes que facin els senyors subscriptors.

V. S. T. REUS. — Vostè és un home de sort.

Llegeixi l'article que va en aquest número i trobarà explicat ço que demana. Sembla escrit expresament per a contestar a la seva pregunta. Respecte a la segona demanda no podem contestar-li. Entre nosaltres no hi ha cap competent. El millor és que es dirigeixi a un metge.—A. C.

A. T. LLEIDA. — Sobre això si que no crec que hi hagi ningú que pugui respondre avui concretament. Els pagesos de tot el món creuen en l'influència de la lluna per a sembrar, per a tallar arbres, per a empeltar, etc., i els sabis, en canvi, no hi creuen. Però els sabis de vegades s'equi-

voquen i la pràctica i l'observació han precedit molts cops a la teoria. Jo he sentit explicacions i he vist fets que, potser si, demostren l'acció de la lluna... però vagi-ho a saber... ;Hi han tantes coses que semblen i no son! De totes maneres la lògica fa admetre la possibilitat d'aquesta influència. — A. M.

— R. B. T. MANRESA. — Convé sempre començar la rotació amb una planta entrecavada; això li permet tenir la terra lliure de males herbes. Pot escollir, segons les condicions locals, entre blat de moro, bledarave, faves, patates, etc. El blat no ha d'ésser mai la primera planta de la rotació. — G. R.

— A. G. TÀRREGA. — No crec que els camions elèctrics puguin fer feina gaire bona sobre tot si han d'anar per les carreteres de l'Estat, que, com se sap, són sempre dolentes. En el seu cas esculliria un camió a benzina. Aprofiti l'ocasió que ara han barats.—T. T.

— A. S. A. TÀRREGA. — La canya de blat de moro pot servir per a l'alimentació del bestiar; s'ha de donar tallada a troços. Però es tracta d'un aliment bast, que els animals menjen sols quan no tenen res més. M'extranya que el país de l'alfals es preocupi d'aprofitar aquests aliments tan poc nutritius i que vulgui donar a les palles un aprofitament diferent del que convé a la seva comarca. — T. T.

S. P. PIRA. — Vostè tenia un sac plè de consultes. Veiam si podem aclarir-li tots els dubtes que ens presenta; en cas contrari ja sap que hi pot tornar sense por.

1. El Concurs de tractors de la Mancomunitat se celebrarà, com ja s'ha fet públic, del 20 al 30 del pròxim setembre. Pels diaris i per la nostra Revista s'enterarà amb temps de tots els detalls. El reglament ha estat publicat.

2. Quan un pagès conrea bé i adoba bé i poda bé les seves oliveres, aquestes li han de donar, indefectiblement, més fruit que les oliveres del pagès veí que estan abandonades. Però cal entendre's sobre ço que significa conrear bé, adobar bé i podar bé. Jo conec més d'un pagès que es pensa fer una meravella i fa desgràcies. Molts d'aquells que esporquen bé, hi sortiren guanyant si no toquessin mai els arbres. Corre cada esporgador!...

Després no cal oblidar la influència del terreny que pot ésser diferent.

3. Es molt probable que la minva de rendiment en les seves patates sigui deguda a una degeneració de la llavor. Usa llavor produïda en el mateix camp? Provi a canviar-la portant-la de fora.

4. Per a completar una femada insuficient s'han d'usar adobs nitrogenats (nitrats o amoniac) adobs potàssics (clorur o sulfat) i adobs fosfàtics (escòries o superfosfats). Les proporcions en que s'han d'emprar depenen de la femada que s'ha fet, de la classe de terra, etc. Si acàs dongui'ns més detalls.

5. La millor gramàtica catalana és la d'En Pompeu Fabra. Demani la gramàtica catalana elemental. L'altra és massa difícil.

6. No crec que pugui donar-li cap benefici l'arrencar un cep per altre en la vinya de que parla. Quedaria massa clara. Demés, les distàncies que indica permeten treballar en totes direccions.

7. Per a què el vi no es torni agre, cal fer-lo ben fet i guardar-lo amb cura en bótes netes, i ben plenes. Recordi's d'usar el sulfurós. Si el vi és ja agre, begui'l de seguida. És l'únic remei. Si acàs, per a no sentir tant l'agror, barregi'l amb un altre de bo.

8. Faci un pilot amb els fems, letrina, pallot, etc., comprimint-lo be, i regui'l amb els orins que reculli de la quadra i amb el líquid que s'escola del munt. És a dir, la preparació és igual a la dels tems.

A. M.

Bibliografia

TRATADO PRÁCTICO DE GANADERÍA, per E. Illà López, pèrit agrícola. Un volum de 150 pàgines, 6'50 pessetes. — Casa editorial Hijos de Cuesta, Madrid.

Es una obreta editada amb cura i amb riquesa de gravats demostratius de les matèries apuntades en el cos del llibre.

Aquest *Tratado* emmotlla justament a les necessitats de l'ensenyament primari; l'autor demostra grans coneixements per a escriure una obra de positiva valor sobre qualsevol punt de ramaderia i per raó natural, una obreta dins els límits de un compendi, la qual no podent ésser extensa requereix sols esmentar tots els enunciats de les qüestions ramaderes més importants: així ho ha fet el senyor Illà López, sense que es pugui doldre ningú del fet d'haver posat en el llindar de l'oblid, per la imperiosa breutad del compendi, la descripció i zootècnia de les races espanyoles i catalanes com el guarà català, el postier català, l'ovella pirenenca, la cabra murciana, el porc mallorquí, la gallina del Prat, etc.

En altres obres de més extensió, el mateix autor podrà fer conèixer als nostres nois la riquesa pecuària de casa nostra.

C. D.

Ofertes i demandes dels Sindicats

El Sindicat Agrícol de Balaguer i sa comarca desitja comprar arròs benlloc i arròs superior.

També necessita relles dels números 0, 1 i 1 llarg.

El Sindicat Agrícol de Balaguer ofereix cànem en rama, cànem pentinat i estopes.

El Sindicat Agrícol de Manlleu fa públic que té per a vendre una partida de llevar de patata tardana de Gòsol.

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines = Plàtans = Acàcies

Albes = Pollancs de totes classes

.....

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS

AGRÍCOLS I VINATERS

PER a tota mena de
fines per a vi, bas-
ses per aigua i cons-
truccions de CIMENT
ARMAT, la casa

LLUIS SANS

CARRER TRAFALGAR, 14

BARCELONA

té establerta una sec-
ció especial de pressu-
postos i plànols.

VITICULTORS

Novament s'expedeixen els acreditats

Sofres
Schloesing

(Soupor, Minor, Major, Souprenic)

Produïts per les importants fàbriques USINES SCHLOESING FRERES & Co., de Marsella, quins resultats per a combatre l'oidium, el mildiu de les fulles i el raïm «black-rots», malalties de les patateres, tomàqueres, melonars i cucs dels arbres fruiters, són ben coneguts i apreciats per tots els agricultors

Agent general per a Espanya

J. DORGE BRAY
Princesa, 14 - BARCELONA

Es demanen sub-agents a les províncies de
Girona i Lleyda

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

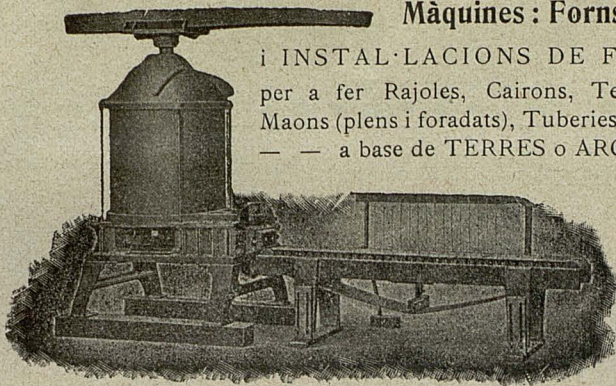
ESPÀI RESERVAT
PER A LA CASA

VICENS VILA CLOSA

(Successor de KEGELS I VILA)

MAQUINÀRIA VITI-VINÍCOLA
PRODUCTES ENOLÒGICS
I ANTI-CRIPTOGÀMICS

PASSEIG DE GRÀCIA, 88
BARCELONA

Màquines : Forns : Accesoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRQUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberies o Canonades,
— a base de TERRES o ARGILES —

PREMSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Instal·lacions de FABRIQUES de CALÇ i CEMENTS

Màquines i Motllos per a
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

ESTUDIS i PROJECTES

J. F. Villalta, c. E.

(Apartat de Correus)

BARCELONA

OLIS

COMISSIONS i
REPRESENTACIONS

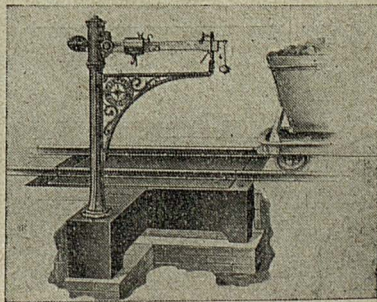
LISINI ANDREU

Comerç, 3 : LLEYDA : Telèfon 411

BÀSCULES ARISÓ

SANS, 12 : BARCELONA

LES UTILITZEN EN QUASI TOTS ELS
SINDICATS, MAGATZEMS D'OLIS I
VINS I INDÚSTRIES, PER LLUR DU-
RACIÓ SEGURETAT I EXACTITUD

Bàscula model 253 per a pesar wagonetes

Caixes d'acer per a guardar valors

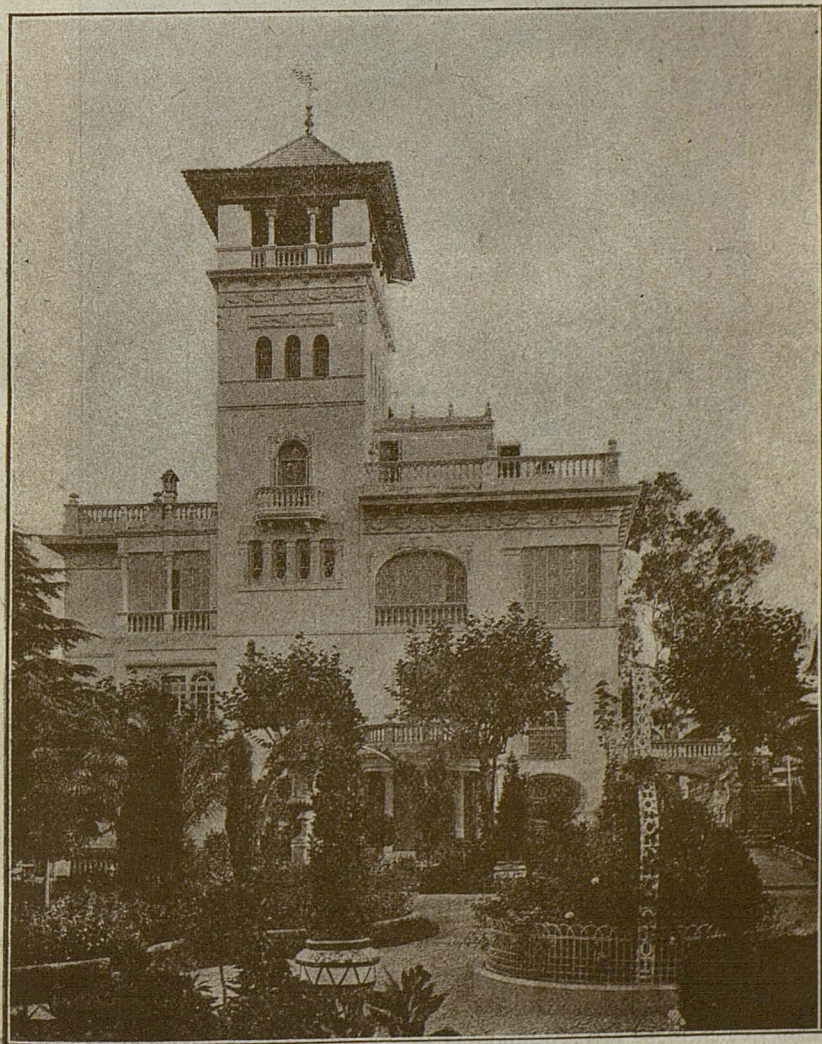
PER A OBRIR AMB CLAU I SENSE CLAU

Demanin-se dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

LA TORRE DELS PARDALS (Horta)

EL català ha estat sempre aïmant fervorós de la casa, tal vegada perquè de totes les coses que es poden posseir es aquella sobre la qual pot manifestar-se més lliurement el dret de propietat i pot influir-se més intensament convertint-la en una imatge fidel del propi esperit. La casa es, demès, el regne de la llibertat,

Façana des del jardí

una de les passions més pures de l'ànima catalana, i de la comoditat, una de les debilitats més simpàtiques de la nostra gent poc amiga de protocols i cerimònies.

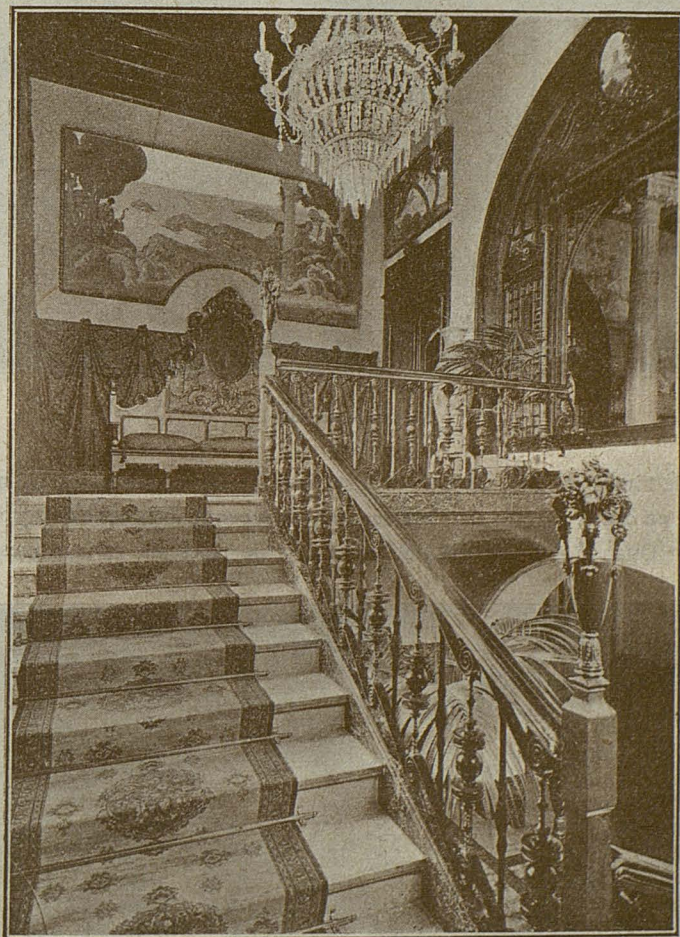
Recordem les innombrables torretes senzilles, i molts cops fins mesquines, escampades pels voltants de Barcelona, fetes pobrement aprofitant materials vells i desferres, construïdes esmerçant-hi hores lliures, vespres i diumenges. Torretes semblants, arreglerades pels carrers de Gràcia i Sant Gervasi, que potser tenen totes la mateixa història familiar dólça i sentimental i que pertanyen a la demo-

Façana des de l'entrada principal

cràcia ciutadana dels petits industrials i comerciants creadors de l'actual prosperitat de la nostra urb. Però les cases modernes que els catalans basteixen no són ja els nius modestos d'abans i superada la crisi de mal gust que ha dominat per uns quants anys, ara es construeixen cases que tenen la majestuositat de les terres romanes i estan dotades de tot el confort de les mansions senyorials. Bona prova n'és aquesta magnífica de don Joan Roig Mallafre que ha estat premiada recientment per l'Ajuntament de Barcelona, en la qual es troben reunits com rars vegades es veu, una suntuosa riquesa i un gust exquisit.

El Sr. Roig amb consciència de la responsabilitat que dona la representació ciutadana quan s'ocupa una obiradora posició, ha posat a contribució el seu gust sense regateig en el cost, ha volgut que la barriada d'Horta tan poblada de torres i jardins, en tingués un altra que'ls hi fes costat, i ho ha conseguit ventatjosament harmonitzant la tradició de l'istil clàssic amb la més formosa florida del gust modern, de tal faicó, que la seva casa torre te un tirat de masia catalana se-

Escalinata que porta al saló

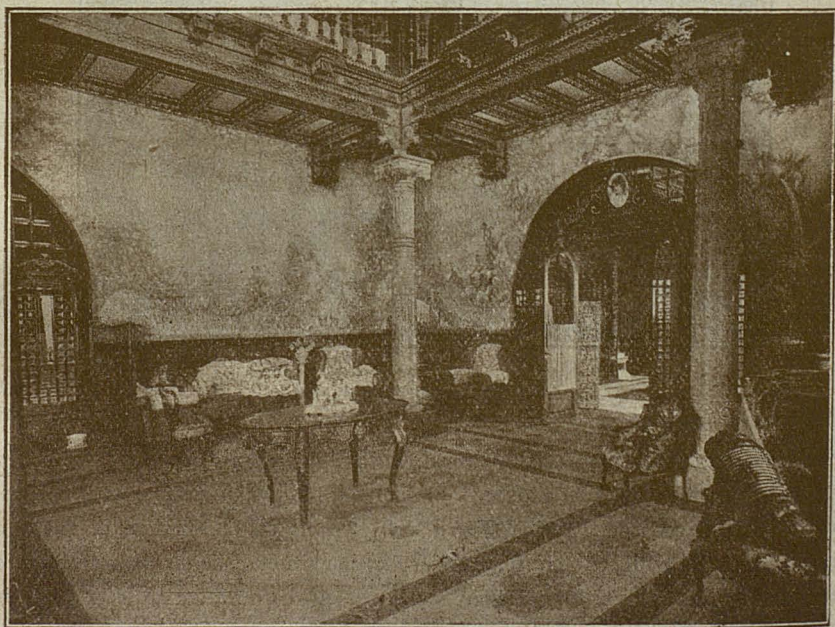
nyorívola, en la qual s'ofereixen les característiques galeries cobertes, no menys que un aïrosa torratxa, i la indispensable solana, tot plegat responent al propòsit del Sr. Roig de recordar l'antiga *Torra dels pardals* en el solar de la qual s'es aixecada la nova edificació conservant-ne l'antiga silueta, segons l'admirable projecte de l'arquitecte D. Joan Rubió y Vellver qui ha posat en aquesta obra tota l'empremta de la seva originalitat.

Però contrasta sobiranament la senzillesa de línies de l'exterior, amb la fas-

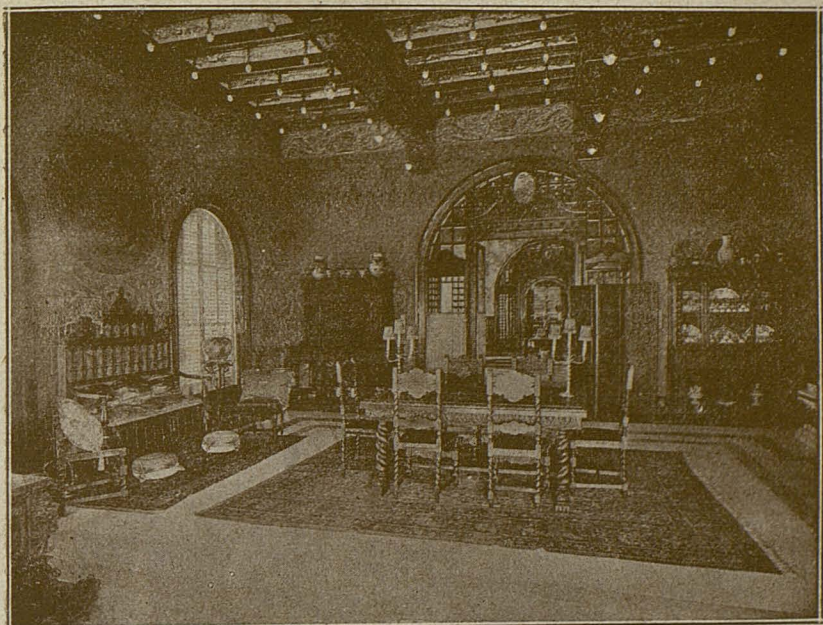

Un costat del saló

tuositat de l'interior. Cap façana es historiada per esculptures, calats ni motlluratges, en canvi, entrant dins i resseguint les dependències es va de sorpresa en sorpresa. Quan no és la forja dels muntants de la escala, és la riquesa de la

Un altre aspecte del saló

El menjador gran

decoració; quan no la talla dels mobles vos admira la riquesa que hi ha en ceràmica, en cristalleria i en tapiceria.

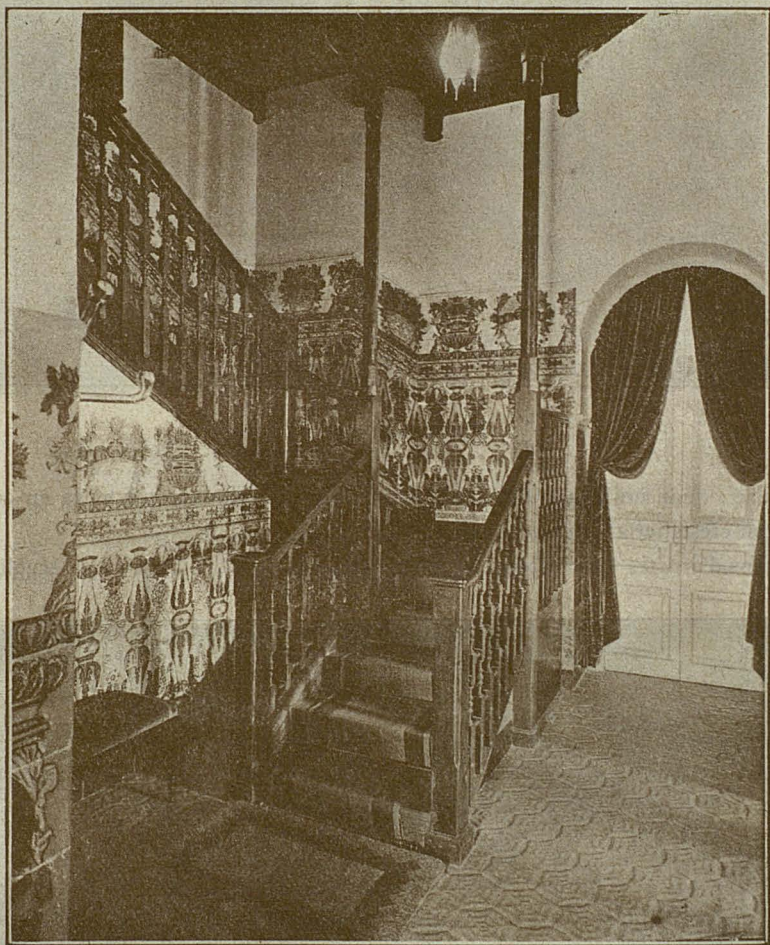
Mans d'artistes han disposat els elements i han fet obra harmònica segellada

El menjador particular

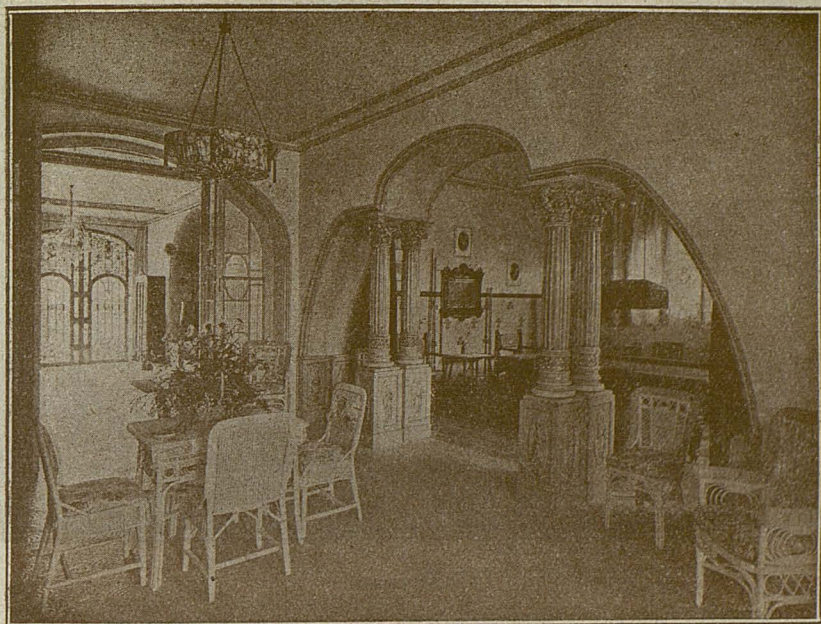
sempre de distinció. Per aixó es tan agradosa l'impressió que es reb ja en entrar en el recinte, on es nota de seguida que el Sr.^e Roig no es dona solament el goig de construir sino ensemps el de conservar.

De res serveix que en un moment feliç es concebeixi l'idea d'adquirir si no es conserva després acuradament. Exemples es podrien citar de jardins traçats en finques d'esbarjo als voltants de Barcelona que's poblaren de varietats orna-

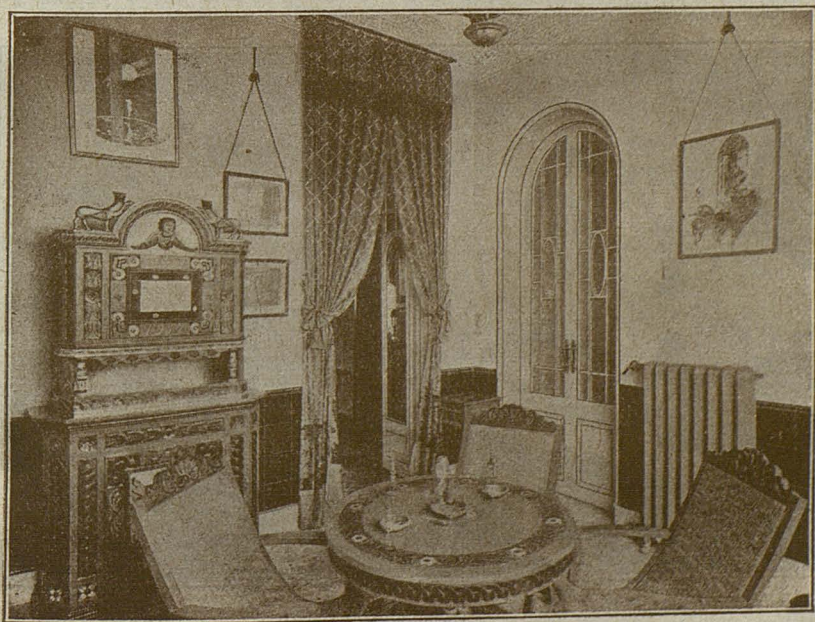
I l'escala interior que porta als dormitoris

mentats de primer ordre, pero que després la falta de gust, l'amor al jardí, o potser un mal entés egoisme els ha deixat perdre i desdeixen aixís del conjunt magníficent ideat per l'artista. No passa aixís en la finca del Sr. Roig, on es dona tota la volor que cal a la conservació de les coses belles creades, singularment en el jardí que és admirable dins del seu istil, però que no és el que a nostre entendre deuria fomentar-se a Catalunya, i el mateix pot dir-se en el seu cas del bon gust i orientació haguda en l'abillament de la casa, en el bon tacte que s'ha observat

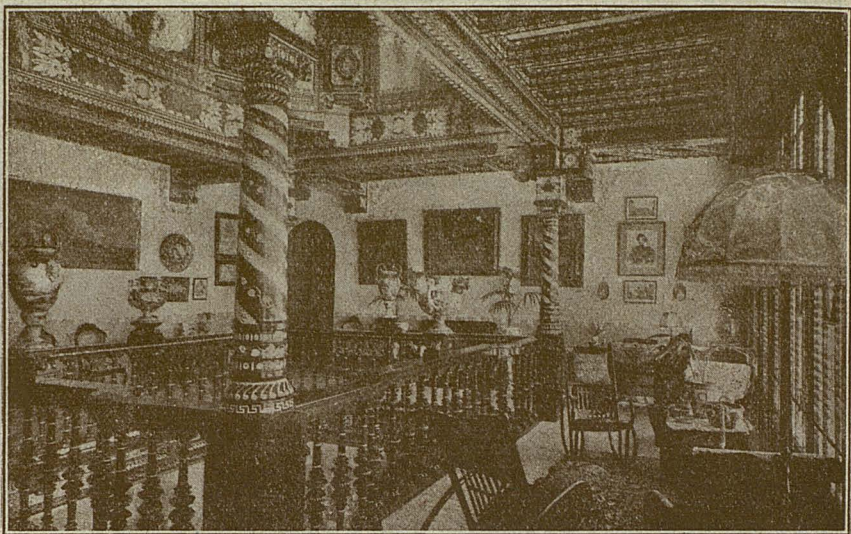

Saló de descans i de billar

en la selecció d'elements principals i accessoris de l'utillatge, amoblament i decoració. Tot es al seu puesto, tot hi està bé, tot es conserva com en el dia d'estrenar-ho. En tot s'hi veu una mà amorosa que ho cuida amb gust esquisid.

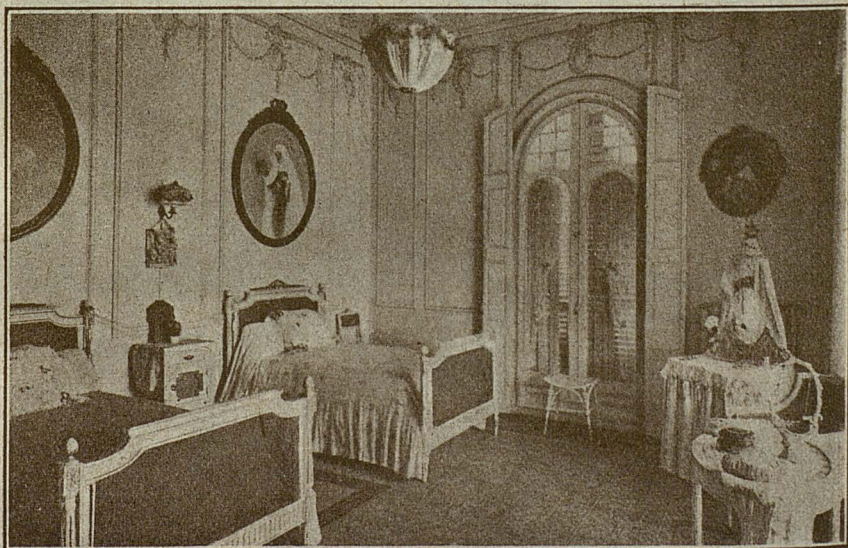

Saleta de fumar

Galeria central

I aqueix refinament exemplar el voldriem veure estés i imperant en tots els estaments, i de una manera especial entre la gent senyora que te finques rustiques per a exemple i alligonament dels propietaris rurals que tenen molt per aprendre.

Un dormitori